БРОЈ 7. ЦЕТИЊЕ, петак 30. јануара 1915. год. ГОДИНА VIII.

ЦИЈЕНА:
Црну Гору на годину 10 перп., на по год. за 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

ЗА ЦРНУ ГОРУ БРОЈ 10 ПАРА
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Аустриска осјећања

Полуслужбени орган српске владе „Самоуправа“ под горњим натписом пише:

Сатанска мржња, и ниска и гадна пакост, — то су специфично аустријска осјећања.

Српски народ служио је ту државу кроз вјекове. Најдаровитији аустријски ђенерали, стубови царскога пријестола, били су Срби. За вријеме мађарске буне, Срби су своју вјерност према Аустрији скупо платили и крвљу и имовином својом. Срби су јој, раније, учинили огромне услуге у ратовима са Турцима.

Па ипак су Срби увијек били пасторчад у тој држави.

Од кад се почела стварати мала, слободна Србија, свако зло, увијек, долазило јој је од Аустрије. За српски народ и Србију никада није било ни срца ни правде у Аустрији.

И за сва та и толика зла, која нам је починила та проклета држава, ми Срби, ипак нијесмо кадри толико је мрзити, колико она нас мрзи!...

Да би припремила намјеравани свој напад на Србију, Аустрија нас је, преко своје неваљале штампе, најружније грдила и најсрамније клеветала. Тијем се оружјем она стално служила против Србије. За посљедњих неколико година она је у томе достигла кулминацију. Клеветала нас је и вријеђала и у свечаним државним актима.

Сам начин њенога ратовања противу Србије најизразитије оцртава њену крваву и страшну мржњу на Србију. Ево како нам описује улазак аустријске војске у једно српско село у Подрињу један наш четник:

„Били смо ушанчени испред села. У први мрак, морали смо се повући на положаје изнад самога села, јер бјеше навалила велика непријатељска сила. Одмах по нашем одступању, ушла је аустријска војска у село.

„На нашем вису могло се лијепо чути све што се ради у селу. Из прва наступи тајац. По том су се чули тешки ударци од кундака у врата од сеоских домова. То су арстријски војници улазили у куће, и из њих извлачили престрављено становништво.

„По том се зачу страховита дерњава некаквог мађарског подофицира: *„Убијте га; то је четник, то је разбојник!...“*

„Аустријанци су све наше трећепозивце сматрали за четнике, јер нијесу имали војничке униформе, и убијали их без икаква милосрђа.

— Јаој!... нијесам, нијесам Бога ми!... Јаој, јаој!...

„Глас у несрећника, који је кукао, бивао је све слабији, као код човјека кога кољу.

„Смртна дрхтавица прође кроз цијелу чету.

„По том је владала тишина за неколико тренутака, па се, на један пут, из неколико стотина грла проломи узвик:

„Живио наш нови цар Франц Јосиф!..

„То су под морање клицали заробљени сељаци.

Чета је грцала у сузама.

— Пусти нас, оче, рекосмо нас неколицина војводи, да сиђемо доље, да побијемо те скотове, да их разнесемо бомбама!...

— Станите, дјецо, рече благо војвода, ма да је иначе био врло строг човјек, јер је и сам био силно потресен. Јадницима нећете помоћи, а сами ћете лудо изгинути. Непријатељ је зао, али ће, ваља да, бар некога оставити у животу. А ако сиђете доље у село, побиће све!... Будите јунаци, стрпите се!... Доћи ће вријеме да се наплатите богато са овим гадовима!...

„Шта смо знали чинити?... настављао је четник. Осјећали смо да војвода има право, и послушали смо га.

„Када смо ускоро по том опет прошли кроз лијепо и богато подринско село, оно је било гомила димљивих рушевина, без и једне живе људске душе. Све што није побио, непријатељ је одвео у ропство...

*

Сада послије срамнога бјегства из Србије, Аустријанци су измислили још један нов начин, да би искалили своју мржњу над Србијом.

Међу аустријским заробљеницима у Србији, има и велики број Срба из Далмације. Ови, као год и Мађари, Чеси и Нијемци, пишу својим породицама, и њихова писма шаљу се преко Црвеног Крста. Сви остали осим Срба из Далмације, добивају одговоре на своја писма, а по неки и новаца. Сироти далматински Срби не добијају ништа. Значи, да аустријске власти и не шаљу њихова писма на адресе, или, ако се шаљу, задржавају одговоре њихових породица и повчане пошиљке. Рачунају им је са свим прост: нека очајавају ти Срби, иако су наши грађани и војници. Што им више пропадне, тим боље!...

Ко може вољети државу, која је тако бездушна и према својим властитим држављанима!...

Злоћа и пакост никад нијесу особине јаких нормалних људи. То су особине кукавица.

Аустријанци су збиља кукавице, одвратне и срамне кукавице....

Кајзер и поданик*)

(2.)

Хоенцолерни, који су и данас у првом реду пруски краљеви па тек онда њемачки цареви, били су од увијек војници, поборници феудалномилитарне државне мисли. Вељем II. је одбацио заостатке феудализма, који су у једној претежно индустријској земљи немогући. Но милитаристички карактер државе одржан је ако не још и увећан. Пруска је војском ујединила Њемачку, владајућа је династија војничка, моћна војска једина је гаранција Њемачке за њен развитак у смислу империјализма и свему томе приступа још војничка природа садашњег *Kaiser*-а, те се може разумјети, зашто је баш сада војничко обиљежје Њемачке тако видно, тако доминирајуће.

Највећу бригу *Kaiser* посвећује војсци. Деветог маја 1893. год. рекао је *Kaiser* на темпелхофском вјежбалишту својим генералима: „Надам се од новог Рајхстага одобреању новог војног законског предлога. Ако ме нада превари вољан сам да учиним све што могу само да се предлог прими, јер сам о потреби тога предлога за одржање мира и одвише увјерен.“ Са истом несаломљивом енергијом радио је и флотни програм Но он не само да ради на усавршавању узорног устројства њемачке војске, него тежи да се споји с њом, да јој буде активни главнокомандајући. Ниједан владалац у Европи није присуствовао толиким војним вјежбама, ниједан није толико ноћи пробавио у војном стану и на палуби оклопњача, као Вељем II. Војна утврђења у Елза-Лотрингији низала су се под његовим надзором, сви нацрти убојног бродовља леже у фијоци његовог писаћег стола да их готово свакога дана узима у руке, проучава, упознаје. Из околине *Kaiser*-а тврдили су да се он, у случају рата, мисли ставити на чело бојној сили као врховни заповједник. Његове критике о маневрима стручњаци официри означују као изврсне, — да ли из византизма? Велика већина његових небројених говора и здравица изговорена је у војничким круговима. У некој такој здравици занио се био до узвика: „Ако ми мој народ слиједи, бићу му Бог!“ Александар Македонски „син Јупитра Амонског“ нашао је у *Kaiser*-у вјерног сљедбеника, који и иначе, по ријечима социолога Новикова, свакога часа употребљава ријеч „Бог“, као да говори о своме стрицу. *Kaiser* прејури годишње 30000 километара дворским влаком, трећину године пробави по провинцијама свога царства, вазда у званичној дужности.

Вељем II. је неоспорно говорнички таленат. Треба га чути када говори са балкона пред 10 хиљада својих смиренних поданика (н. пр. 1908. год. 11. нов.), те се увјерити, да он не само радо говори него и умије да говори. До сада је изговорио преко 3000 које говора које здравица, већином у онако пруском *brusk*-стилу.[1] Говорљивост је веће, наслиједио од свога оца, који ту своју „пасију“ није могао вршити јавно, пошто су му Вељем I. и Бизмарк свагда ускратили.

Вељем II. има и естетских идеја и наклоности. У осталом то у његовом дому није првина. Већ мати му бијаше литерарна и сликарска аматерка. Један од највећих владалаца Њемачке, а зајамачно најзначајнији из дома Хоенцолерна, Фридрих II, или Велики, био је страстан пианиста а радио је и на књижевности и то француској. Вељем II. има веће амбиције, он се разумије у све и хоће да одређује све. Својеручно поправља нацрте архитеката за јавне грађевине, о јединој архитектонски монументалној грађевини Берлина, о Валотовом Парламенту, изразио се „врхунац неукусности“. Но још побрканије појмове има о вајарству. „За украс“ *Siegesallee* дао је поставити своја 32 претка извајана из бијелог мрамора, због чега су јој јужни Нијемци дали надимак *Puppenallee*. Та јавна галерија предака нема, истина, бог зна какве умјетничке вриједности (шта више ружи пријатно зеленило природе) али одгојитељска вриједност јој се не оспорава. И онај који хоће и који неће мора да прими очигледну наставу из наука о лојалности и ауторитету. Није само *Kaiser*-ова кривица да њемачки вајари никад не могу развити онај осјећај црта и облина као романски. У домовини јела и храстова, гдје преовлађују снијег и магла, не рађа се један Бистофли или Родео. (И данац Торвалдзен поред свег другог боравка у Италији и силног одушевљеног проучавања класичне скулптуре, остао је хадан сјеверац, далеко иза јужњака Канове), а не би му много ни помогло пошто *Kaiser* потпомаже умјетност једнога Фон Вернера и проф. Еберлеа, иако би могао имати много способнијег Бегаса. Стари египатски краљеви играли су се пирамида, Вељем II. попуштајући демократском духу времена, мора да се задовољи споменицима. Када би се са „украшивањем“ ограничио на Њемачку не би му се имало шта примијетити, али он за ту нешто незграпну умјетност прави пропаганду и у иностранству: општини града Рима поклонио гломазног Гетеа у изради проф. Еберлеа, под којим се — како тврде лазарони „вјечнога града“ — у хладу изврсно лешкари; Лондону је даровао Вељема Оранског, званога „Ћуталицу“; Аргентинији алегоријског „борца ослобођења“. И ето тиме се Вељем II. кад већ не другим чиме, разликује од великог Корзиканца, који је, као што знамо, куда је год доспио, придизао вајарске радове и скидао их чак са звоника и слао у Париз. Али људи су незахвални. Дарежљивост Вељема II. изазива исте ефекте у обдарених као и Корзиканчева отимачина: зловољу и нетрпљивост. Ти дарови су помало и символични: Гете модерне Римљане подсјећа да једини народ, који их разумије и искрено воли, јесте њемачки. Он их гони да мисле на све оно презрење и неразумијевање, што су вјековима трпјели од сродне им Француске. Он им гарантује да ће и од сада интереси Њемачке у Италији бити само умјетнички, културни. Орански „Ћуталица“ удостојен је његове симпатије свакако не својом највиднијом особином, умјереношћу у говору, него непријатељством према Француској *Erbfeind*-у Њемачке.

(Свршиће се.)

*) „Модерна Германија“ — Мирко Косић. 1912.

1) Прилажем овдје статистику израза и ријечи, које је *Kaiser* најчешће изговарао, напомињући да стрпљење око бројања истих није моје словенско, но једног њемачког новинара: „Нијемац“ 531.617 пута, „Ја“ 444.798, „Мој пок. отац“ 444.317, „Бизмарк“ 4 пута, „Молтке“ 3, „Шилер“ 1., „Гете“: 0, „оштрица мача“ 98.612, „бунџије“ 237.612; „клатаре се без домовине“ (оба израза за социјалдемократе) 418.577, „Свемогући“ 483.176; „По божјој милости“ 221.596, „смлавити“ 76 912. Незнам да ли су ове бројке тачне, али је њихов сразмјер вјеран и веома карактеристичан.

ТЕЛЕГРАМИ

Вашингтон, 20. јануара. Одржана је конференција у бијелој кући послије које је саопштено да ће Влада вјероватно усвојити законски пројект о откупу страних лађа. У декларацији се додаје да Влада неће приступати куповини какве лађе ако би она стварала сукоб са европским зараћеним државама. Предсједник Вилсон је расположен да усвоји тај компромис, да би се осигурало усвајање тога законског пројекта.

Париз, 25. јануара. Није било јуче никакве пјешадијске акције. Од Араса до Ренса водила се артиљеријска борба са добрим исходом по Французе. Није било никакве промјене у околини Перта. У Аргони, у Воеври, канонада је растјерака њемачку муницију колону и запалила воз са 25 вагона. На осталом фронту ништа значајније.

Берлин, 26. јан. Цар Вилхелм је отпутовао на источно бојиште.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

Беч, 26. јан. *Заједнички министар финансија Билински поднио је оставку. На његово мјесто именован је бивши министар предсједник Кербер.*

Лондон, 26 јан. Руски министар финансија Барк стигао је у Лондон.

Петроград, 26. јануара. „Neue Freie Presse" објавила је протест аустријске владе против вјешања румунских легионаша у Буковини од стране Руса. Ово лажно саопштење измишљено је од аустријске владе да побуни Румуне против Руса. Аустрија, свјесна опасности која јој пријети од Русије, силом је приморала своје румунске поданике да ступе у ту легију, са циљем да изазове против њих репресалије од руске стране. Ипак, тај план је пропао. Није било ниједног случаја да су руске трупе или руске власти рђаве поступале са румунским легионашима који у осталом и сами највише доказују да немају намјере бранити Аустрију, пошто у масама дезертирају у Румунију (Вјестник).

Петроград, 27. јануара. Настављајући свој пут дуж фронта активних војска, Цар се зауставио у Ровну и посјетио болницу гдје је Велика Кнегиња Олга Александровна милосрдна сестра. Цар се разговарао с рањеницима и раздијелио им одличија.

Копенхаген, 27. јан. Новине доносе да се Кнез Вид налази међу њемачким официрима који се боре на Карпатима.

Петроград, 27. јан. Министарство Спољних Послова објавило је Наранчасту Књигу о реформама у Јерменској. Износи се преписка која доказује о напорима руске дипломатије посљедњих година да се поправи, у колико је могуће, судбина несрећних Јермена у Турској. Ти напори су били ометани на сваком кораку интригама њемачке дипломатије. Записници комисије од јула 1913., објављени први пут у цјелини, нарочито истичу улогу Њемачке као заштитницу покоља које су извели Турци и Курди против Јермена. Добивени ресултат т. ј. увођење стране контроле у Јерменску врло је знатан, и акт од 26. јануара 1914, потписан од стране руског представника и великог везира може се сматрати као прва повеља јерменском народу, повеља коју је Русија отела од Турске и Њемачке за Јерменску.

Петроград, 27. јануара. У два сата послије подне отворено је засиједање Думе у присуству читавог кабинета, чланови државног савјета, дипломатског кора, сенатора, представника штампе и многобројне публике. Пошто је прочитао царски указ о отварању Думе, предсједник кличе „Ура!" у част Цару и сва Дума одушевљено понавља неколико пута. Затим је предсједник прочитао пријестону бесједу која је била бурно акламована.

Петроград, 27. јануара. Цар је стигао у Кијев.

Атина, 27. јануара. Јављају да је у Дедеагач стигло 150 бугарских морнара ради организовања подморске одбране.

Атина, 27. јануара. Јављају из Ајвали да су власти ухватиле више лица да би их нагониле да служе. Турци су покрали све ствари које су се нашле по грчким напуштеним домовима. Кмет је објавио да ће грчке куће бити изложене јавној продаји. Сви младићи од 19 год. позвани су под заставу за мјесец март. Жандарми, који чувају обалу забранили су чамцима да се приближавају обали. Једна једрилица која се због рђавог времена приближила дочекана је пушчаном паљбом.

Беч, 27. јануара. Одржана је сједница Мин. Савјета под предсједништвом Буријана. На сједници су узели учешћа предсједници Мин. Савјета Штирк и Тиса, заједнички министри, министри народне одбране, трговине и финансија. На сједници се рјешавало о заједничким текућим пословима, о финансијским и економским питањима у вези са ратом. Буријан је дао експозе о спољашњој ситуацији.

Лондон, 27. јануара. (Званично). Француски Министар Марине јавља, да је 21. ов. мј. по подне један њемачки подморски брод бацио торпедо на енглеску санитетску лађу „Аустралија" кад се налазила сјеверо-западно од Хавра. Торпео је срећом промашио своју мету. Овакви поступци непосредно вријеђају хашку конвенцију.

Ниш, 27. јануара. 24. јануара у подне стигла је у Ниш Енглеска Мисија коју предводи Сер Артур Пецет, ђенерал-ађутант Енглескога Краља. Задатак је мисији да се поклони Њ. В. Краљу и да му поднесе поздраве Краља Ђорђа. Други је члан мисије ђенерал-штабни капетан Глина, који уједно врши дужност ађутанта ђенерала Артура Пецета. С њима у друштву допутовао хусарски капетан Мак Кафа, који је одређен за другог војног аташеа у Русији. Енглеску мисију дочекао је у Солуну од наше стране поручник др. Милош Петронијевић у име Војног Министра и енглески војни аташе. На станици у Нишу дочекао је ђенерала Пецета предсједник Мин. Савјета г. Пашић, мин. војни г. пуковник Бојовић, Енглеско Посланство и г. Стеван Павловић секретар Мин. Иностр. Дјела. Њ. В. Краљ примио је представнике Њ. В. Краља Велике Британије и Ирске и Цара Индије у 5 часова по подне у Краљевом Двору. Ово аудијенцији присуствовао је Њ. Кр. В. Престолонасљедник Александар. У вече у 8 часова био је у Двору гала-ручак.

Кристијанија, 27. јануара. Предсједник Мин. Савјета изјавио је у једном интервјуву редактору једнога шведског листа, да је Норвешка ријешена да очува најстрожију неутралност у садашњем рату.

Њујорк, 27. јануара. Образован је један земљорадничког комитет да укаже помоћ у сјемену оним предјелима Србије, које су Аустријанци опустошили за вријеме рата.

Софија, 27. јануара. Престолонасљедник Борис ступио је у ново установљену Војну Академију.

Париз, 27. јануара. Приликом ономадашње представе у Трокадеру Предсједник Парламента Дешанел писмом је поново изјавио захвалност српском Краљу, Престолонасљеднику и Влади на топлом пријему у Биограду и замолио у исто вријеме Српског Посланика Веснића да саопшти његова усрдна честитања на српским побједама, које подсјећају на најљепша јуначка дјела из класичне историје и којима су савезницима и цивилизацији учињене неоцјењене услуге.

Берлин, 27. јануара. Цар Виљем је јуче посјетио шлески ландвер у роровима код Гумина источно од Влацова.

Беч, 27. јануара. Јављају из Берна, да је Савезно Вијеће предложило ради дјелимичних покрића војних трошкова у рату да се унесе један нов члан у Устав, којим ће се конфедерација овластити да изврши наплату једном за свагда ратнога пореза на богатство и приходе.

Лондон, 27. јануара. Рајтерова Агенција објављује ове појединости о борби код Суецког Канала: Заробили смо укупно 600 људи и заплијенили три митраљеза, 90 камила и велику количину хране и муниције. Турци су оставили на бојишту 400 погинулих. Укупни губитци непријатељеви износе најмање 2400 људи без заробљеника. Међу погинулим налази се један њемачки официр.

Атина, 27. јануара. Јављају из Тенедоса да је једна савезничка ескадра састављена од четири торпиљера одговорила на артиљериску ватру из дарданелских утврђења избацивши сто седамдесет четири гранате на тврђаве Кара-Тепе у Дарданелима. Четири магацина за муницију у томе утврђењу бачена су у ваздух.

Ниш, 27. јан. 24. јануара у 2 часа приспјела је у Ниш Руска Мисија, коју предводи Књагиња Трубецкој. На станици су мисију дочекали Предсједник Мин. Савјета г. Пашић, министар војни г. пуковник Бојовић, секретар министарства иностраних дјела г. С. Павловић, шеф војног санитета пуков. Калафатовић, Кнез Трубецкој и цјелокупно особље руског посланства.

Атина, 27. јан. Њемачки посланик у Атини отпутовао је за Берлин. Листови јављају да ће њемачки посланик бити опозван због разилажења у мишљењу са агентима њемачке пропаганде у Грчкој. Још није наименован нови посланик.

Лондон, 27. јан. Прилози за српске рањенике стављени су под високу патронажу енглеске Краљице. Г. г. Аскит, Черчил, Бонар Лав, потпредсједници су комитета. Још једна опремљена болница отпутоваће у скоро за Србију. 5.000 фуната стерлинга од прикупљених прилога за Србе имају да се одмах раздијеле међу неборце.

Ниш, 27. јан. На дан 24. ов. мј. цијело послије подне летјели су аустријски аероплани на Пожаревцем и са њих су бацане бомбе. У вароши су пале шест, а ван вароши три. Једно дијете је повријеђено, иначе других жртава нема, као ни веће штете. Примијећено је да су са аероплана бацани и неки други предмети.

Атина, 27. јан. Једна мисија енглеског црвеног крста, која иде за Србију, стигла је у Атину.

Јављају из Митилене да ће савезници покушати да продру кроз Дарданеле једним комбинованим напором преко копна. Многобројни транспортни бродови пуни војника налазе се на уласку у мореуз.

Њемачки аероплани у турској војсци летјели су над Ајвали, а за тим су се упутили у унутрашњост земље.

Лондон, 27. јан. (званично.) Турци, који су напали на наше трупе код Суецког Канала, сада су у пуном повлачењу к истоку. Сад јављају да на двадесет миља око Суецког Канала, нема нигдје турске војске.

Лондон, 27. јан. Предсједник Мин. Аскит изјавио је у доњем дому да енглески губитци од почетка рата па до 22. јануара износе 104.000 људи.

Лондон, 27. јануара. „Дели Њус" јавља из Каира: У четвртак није било никакве борбе на Суецком Каналу. У борбама од сриједе Турци су се боље бранили него што се очекивало, покушали су да поставе мост преко канала. Могуће је да борба од сриједе значи опште наступање читавог низа великих турских снага, којима командује Ђемал.

Берлин, 27. јануара. Цар Виљем је посјетио јуче један дио трупа које се боре на положајима код Бзуре и Равке.

Петроград, 28. јануара. Бурса је отворена данас послије подне.

Кијев, 28. јануара. Цар је посјетио војне болнице и раздијелио рањеницима одличја. Један рањени капетан поклонио је Цару аустријску заставу коју је отео у борби. Становништво је одушевљено дочекало Цара.

Каиро, 28. јан. *Турци се сасвим повлаче на Исток.*

Рим, 58. јан. *Њемачка је одобрила Бугарској зајам од 150 милиона. 75 милиона већ је стигло у Софију. Зајам гарантује Deutsche Bank.*

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент, г. генерал Н. Потапов, примио је ова службена саопштења:

Петроград, 27. јан. у 11·10 у вече. Нијемци, који су у Источној Пруској довлачили непрестано свјеже трупе, а у току посљедњих дана извршили енергично извијање, прешли су 25. јануара са знатном снагом у наступање на фронту Хоржеле-Јоханисбург. Истовремено Нијемци су подузели акцију на оба крила источно-пруског фронта: у рејону Ласденена, *гдје смо, одбијајући њемачке нападаје, усиљели да потпуно уништимо један непријатељски баталијон,* и на путовима, који воде од Рипина, гдје се је наша коњица повукла према Серпецу.

На лијевој обали Висле непријатељ 26. јан. није подузимао акцију. Судећи по љешевима, које је непријатељ оставио пред нашим позицијама, послије шестодневних нападаја, изгледа да су Нијемци на положајима Боржимов—Гумин—Воља Шидловска имали неколико хиљада мртвих и рањених.

У Карпатима се битка наставља. У рејону између Бартфелда и Свидника непријатељ је покушао да пријеђе у наступање, *али није могао издржати силу наших напора него је одступио и оставио много заробљених.*

У рејону прелаза Лупков *наше се наступање продужава: ту смо за посљедња 24 сата заробили 69 официра, 5.200 војника и 18 митраљеза.*

Прешавши преко прелаза Тухолка *њемачке су колоне 25. јануара извеле на наше висове у рејону Козјева 22 помамна нападаја.* При томе су Нијемци наступали у густим редовима. Под нашом унакрсном ватром непријатељ је ипак двапут заузео један од висова, *али је био против-нападом наше пјешадије,* **послије беспримјерне бајонетске борбе**, избачен из положаја. Губици њемачки овдје необично су велики.

Непријатељски нападаји у правцу Вишковског прелаза били су одбијени.

На Црноме Мору наша је флота бомбардовала турску батерију у Трапезонду и потопила товарни турски пароброд. Други пароброд с храном и једну једрењачу са двије катарке такођер је потопила код Керасунда.

На Кавкаском фронту у току 26. јануара на цијелој линији наше армије није било значајних сукоба.

Петроград, 29. јануара. у 1 сат по поноћи.

У Источној Пруској бојеви су се продужили у рејону Ласденена—Ворупенена и Арис—Бјала. На осталом фронту десне обале и на цијелом фронту лијеве обале Висле није било никакве промјене.

У Карпатима наше трупе у Дуклинском, Лупковском и Ужовском правцу *гонећи узастопце непријатеља, продиру и даље напријед. При томе смо опет заробили 23 официра, 1500 војника и заплијенили неколико митраљеза и мортиру за картече.*

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије

Власник и одговорни уредник проф Јован Николић.